

BOBBY SHEW: Let the trumpet be your friend...

Door Detlev Weers

Een bezoek van meester-trompettist en pedagoog Bobby Shew is een gelegenheid die SONIC niet graag aan zich voorbij laat gaan. Niet alleen zijn nog steeds fenomenale spel als zijn bevlogen ‘clinics’ zijn een nadere studie waard : een gesprek met Bobby Shew over de verschillende aspecten van het trompetspel én zijn lange carrière in de muziek is de moeite van het registreren waard en vormt een getuigenis van zijn volharding en muzikale integriteit.

We spreken af om na afloop van de clinic in Theater Derlon te Maastricht wat bij te praten en kiezen daarvoor een tafeltje op het terras van het theater-restaurant. Ondanks het winderige weer verre te verkiezen boven de binnen gevestigde horeca-gelegenheid waar de meest straffe rokers van Maastricht zich verenigd lijken te hebben. Niet bepaald een omgeving waar de asthma van Bobby Shew tegen opgewassen is.

Bobby Shew is al een behoorlijk aantal keren in Nederland geweest ; op het internet en in de verschillende vakbladen is zijn levensverhaal al vele malen verschenen. Op zijn eigen website (www.bobbysheew.com) licht hij de verschillende facetten van het trompetspel uitgebreid toe. Erg veel valt daar niet aan toe te voegen maar natuurlijk zijn er ook zaken die eens wat nader tegen het licht gehouden kunnen worden.

Zoals uit de bovenstaande artikelen is op te maken was Shew vrijwel auto-didact . Hij kreeg een trompet van zijn stiefvader op zijn tiende en met wat summiere aanwijzingen en de hulp van lokale musici kon hij zich binnen korte tijd redelijk staande houden op de ‘scene’ in Albuquerque, New Mexico., waar hij opgroeide. De jazz-scene in Albuquerque was vanwege de ligging tussen Kansas City en Los Angeles, tamelijk dynamisch vanwege de vele bands die het plaatsje op doorreis aandedden : Kenton, Basie, Armstrong, Ferguson, Herman etc. Op 15-jarige leeftijd jamde Bobby al met passanten als Sam Noto, Eddie ‘Lockjaw’ Davis en Gabe Balthazar : lessen in nederigheid voor een jonge instrumentalist maar zeker ook een even grote stimulans om een professionele loopbaan te overwegen.

Bobby Shew werd in het bijzonder gegrepen door de band van Stan Kenton en toen de gelegenheid zich voordeed meldde hij zich op een van de eerste Kenton Clinics op de Indiana University.

De eerste stappen

Onder de vaderlijke aanpak van Kenton konden de jonge musici zich bekwamen in het orkestspel onder leiding van de verschillende bandleden van Kenton waaronder trompettist Conte Candoli, een van Bobby’ s vroegste idolen. De solo’ s van Conte (Pennies from Heaven / Sketches on Standards van Stan Kenton en vooral ‘ Toot Sweet ‘ met het quintet van Bill Holman op het Bethlehem label) waren klassiekers en vormden voor de jonge Shew belangrijk studie-materiaal.

Voor de laatste solo bleek een groot obstakel te vormen en toen Conte op verzoek van Bobby vrijwel achteloos de solo ten beste gaf, werd de bewondering alleen maar groter.

Conte Candoli, die niet tot een van de toeschietelijkste personen behoorde was zeer verbaasd dat iemand zich ook maar de solo kon herinneren en de basis voor een levenslange vriendschap was gelegd. Hun wegen zouden zich nog vele malen kruisen.

De Kenton Clinics waren een eerste stap voor Shew op het pad naar professionaliteit. Hij was zich ten zeerste bewust van zijn beperkingen als instrumentalist : zijn grote muzikaliteit en de wijze waarop hij zich de jazz-vocabulaire eigen had gemaakt door beroemde solo's in te studeren redde hem uit veel netelige situaties. Het ontbreken van een meer formele opleiding vormde in de komende jaren een struikelblok bij zijn ontwikkeling tot volwaardig orkestmusicus ‘..ik had nog nooit Arban of etudes gespeeld...’ . Zijn groot analytisch vermogen, dat ook nu nog ten grondslag ligt aan zijn ‘clinics’ en hem tot een van de beste ‘trouble-shooters’ maakt , kwam hem zeer te pas in zijn omgang met instrumentalisten die ieder tot de top van het vak gerekend konden worden. In de loop van de jaren wist hij door nauwlettende waarneming zijn eigen methode te ontwikkelen die hem tot diezelfde top zou voeren. Aan de hand van een aantal voorbeelden uit Bobby's carrière ontstaat het beeld van een musicus die zich met grote volharding én vallen en opstaan tot een van de groten in de ‘business’.

Dienstplicht , geen verloren tijd

Hoe vreemd het ook klinkt maar de oproep voor de dienstplicht betekende een belangrijke, volgende stap in de prille loopbaan van Shew. Hij werd ingedeeld bij de NORAD Band (Northern Air Defence) waarin de beste musici uit de verschillende leger-onderdelen verzameld waren. Volgens Shew klonk de band als Woody Herman's band. De NORAD band toerde ongeveer 175 dagen per jaar door de VS en verzorgde opnamen voor de Armed Services Network. Een geweldige leerschool voor een beginnende musicus ! Nog belangrijker waren de contacten met zijn collegae uit de band die bepalend zouden zijn voor Shew's verdere ontwikkeling: trombonist Phil Wilson en trompettist Paul Foutaine, die in de nabije toekomst Shew's collega's zouden worden in de Woody Herman band. Met deze ervaringen in de band-business meldde Bobby Shew zich aan voor een auditie bij de Tommy Dorsey band.

Charlie Shavers ‘..some weird stuff you're playing..’

Deze ‘ghost’ band stond onder leiding van saxofonist Sam Donahue, die Shew al kende van de Stan Kenton clinics. De vacature was die van derde trompet : op zichzelf een niet al te moeilijke opgave voor Shew, behalve dat er een paar hoge partijen inzaten die zijn vermogen (toen nog) te boven gingen. Donahue stelde hem onmiddellijk op zijn gemak: “..’screech’ maar een hoge noot met een shake en niemand heeft ’t in de gaten (behalve de bandleden)..” Bobby Shew had daarbij het geluk in nauw contact te komen met een van de trompet-legendes die de band rijk was : Charlie Shavers. Shavers was een fenomenale trompettist met ‘chops’ die hem in staat stelden boven C4 te spelen. Shew haalt nog met zichtbare eerbied de live-opname aan die Charlie in 1947 op een Gene Norman concert maakte en waarop een solo-cadens te horen is die tot G boven C4 reikte.

Op Shew's lijstje van favoriete all-round trompettisten ‘scoort’ Charlie Shavers hoger dan Harry James : “..Charlie kon alles wat Harry deed...razendsnelle tongslag en hij was een veel betere improvisator...daarbij was hij een begenadigd componist en arrangeur....luister maar naar de opnamen van het John Kirby sextet... en zingen kon ie ook al!. Het is zonde dat Charlie's talent zo weinig erkenning heeft ondervonden maar ik denk dat hij min of meer is opgeslokt door de bebop-scene....”

Hoewel Charlie Shavers bijzonder gesloten was beschouwt Shew het toch als een geweldige leerschool om avond na avond naast een dergelijk fenomeen te mogen zitten. Bovendien was hij van tijd tot tijd een soort oppas voor Shavers, die aan een ernstige vorm van narcolepsie

(een bijverschijnsel van een vermoedelijk verwaarloosde suikerziekte) leed waardoor hij op de meest ongelegen momenten in slaap viel. Als de bloedsuiker-spiegel daalde kon het zelfs gebeuren dat Shavers midden in een solo of cadens (op de bühne) in slaap viel. Sam Donahue liep dan achter Shavers om, stootte hem in de rug en fluisterde :

“Charlie !! Cadenza !!...Dark Eyes !..” waarna de trompettist zijn spel hervatte.

Het leer-proces voltrok zich vrijwel alleen door middel van waarneming. Shavers studeerde nooit en keek meestal geamuseerd toe hoe Bobby zich voor een optreden voorbereidde : ‘..Some weird stuff you’re playing, boy !’

Woody Herman : een inspirerende omgeving

Op aanbeveling van Phil Wilson (z.boven) werd Shew lid van de befaamde trompet-sectie van de Woody Herman band, waar mede-musici als Don Rader, Dusko Goykovich, Bill Chase, Sal Nistico de omgeving vormden waarin hij zich verder kon bekwamen. Vooral de aanwezigheid van een lead als Bill Chase vormde een leerschool apart : de manier waarop deze zich avond aan avond manifesteerde in de trompet-sectie was een studie die aan Bobby Shew wel besteed was hoewel deze er met een ironisch lachje aan toevoegt dat Chase niet het schoolvoorbeeld was van ‘chops-maintenance’: Chase kon fantastisch klinken maar er waren ook momenten bij dat het allemaal een stuk minder ging, slordig, vals...Op een van de Europese tournees van de Herman band voegde zich ook het John Coltrane quartet zich bij het gezelschap. Shew beschouwt het nog steeds als een spirituele ervaring Coltrane iedere avond te horen spelen en overdag te horen oefenen. Het is dan ook niet verwonderlijk dat Shew het psychologische aspect een grote plaats toekent in zijn benadering van de muziek.

Drank en drugs bespoedigden het vertrek van Shew bij de band maar nadat hij de zaken weer onder contrôle had, diende zich een nog grotere uitdaging aan : een die zijn reputatie als lead-trompettist zou (be-)vestigen ...

Buddy Rich : Pinch, press and pray...

Buddy Rich had kennelijk meer vertrouwen in de capaciteiten van Shew dan hijzelf en van het ene moment op het andere werd Shew “gebombardeerd” tot lead van de zojuist opgerichte band. Enerzijds geïntimideerd door de overweldigende reputatie die Rich had als een ruwe en tirannieke leider maar andere kant ook vereerd door het aanbod zocht Shew een van zijn oudere, ondiepe mondstukken uit zijn voorraad, vroeg Maynard Ferguson en Bud Brisbois om raad en aanvaardde de positie die hem een reputatie als een eerste klas lead-blazer zou bezorgen. De band was een geweldige mix van ervaren pro’s die met hun ervaring en kennis een grote stimulans betekenden voor jonge en aankomende musici als Bobby Shew.

De tirades van Buddy Rich , die in de overlevering vrijwel mytische proporties hebben aangenomen, waren volgens Shew toch meestal wel op hun plaats. Afgezien van wat toneel-spel als de harde , New Yorkse musicus gingen de uitbarstingen van Rich toch veelal over muzikale zaken: “...hij had altijd wel een punt over hoe de muziek gespeeld moest worden of anders gezegd hoe we die niet speelden...”. Shew was vaak het onderwerp van de woede-uitbarstingen van Rich :”..ik werd welgeteld 22 keer ontslagen maar weer 21 maal aangenomen. De laatste keer moest ik zeer tot mijn spijt de band verlaten maar het kon niet anders. Mijn speelwijze van ‘pinch, press and pray’ had zijn tol geëist : na verschillende lip-blessures had ik aan het eind van de rit een dubbele hernia en het ging niet verder..”

Het was voor Shew een meer dan geweldige ervaring om met een man als Buddy Rich te spelen “..hij speelde altijd met een verschrikkelijke drive en swing – je hoefde alleen maar

naar 'm te luisteren en je hoorde de hele lead-partij op z'n drums...wat hij ook speelde er was altijd dat speciale gevoel dat het geheel en al 'in the pocket' was. Het luisteren naar de drums is een belangrijk onderdeel van het lead-spelen. Ik betreurde mijn vertrek bij de band maar ik begon ook een gevoel van een beperking als solist te krijgen: veel big band muziek leent zich maar weinig tot ontwikkeling in je solo spel...".

Las Vegas en L.A. en terug naar de ware liefde

Op basis van zijn nieuw verworven reputatie als onverschrokken lead-specialist duurde het niet lang of de deuren van de casino's in Las Vegas en de sound-studio's in Los Angeles zwaaiden open. Maar voor iemand met de muzikale integriteit en de sterke muzikale voorkeuren van Shew bleek het verblijf in die omgeving in de loop der jaren toch te veel van zijn incasseringsvermogen te vergen : het monotone karakter van het studio-werk ("...90% verveling en 10% blinde angst..") en de geringe waardering voor het werk van de studio musici deed Shew ertoe besluiten terug te keren naar zijn ware liefde : de jazz.

Blue

Had hij met de groep van Art Pepper de eerste schreden op dat gebied gezet, al spoedig dongen bandleiders als Bud Shank, Louie Bellson en Toshiko Akiyoshi naar zijn gunsten. Maar zijn toetreding tot de band van Horace Silver was in de ogen van Bobby Shew het meest belangrijke keerpunt in zijn carrière.."....voor mij was het een grote eer om in de lijn van de grote traditie van die band de plaats te mogen bekleden van voorgangers als Kenny Dorham, Donald Bird, Woody Shaw en bovenal...Blue Mitchell...Ik had de band voor het eerst in 1959 in New York gehoord met tenorist Junior Cook en Blue Mitchell in de front-line. Beiden waren de favorieten van Horace en volgens hem ook de beste vertolkers van zijn muziek..." Hoezeer Horace Silver Blue Mitchell's spel waardeerde mag wel blijken uit het feit dat de pianist er dagen voor uittrok om deze de accoorden van zijn composities voor te spelen zodat Blue zich deze eigen kon maken : hij had namelijk geen enkele theoretische kennis en speelde alles op het gehoor. Shew " ..zijn accoorden – kennis werd later wel iets beter maar bleef altijd wel zeer elementair.."

Blue Mitchell verhuisde naar L.A. ongeveer in dezelfde tijd als Shew en woonde ook nog eens in de buurt. De kennismaking in '59 verdiepte zich tot een vriendschap en de mogelijkheid Blue's spel van zeer nabij te bestuderen liet een grote en blijvende indruk bij Shew achter.

Met een melancholieke blik herinnert Shew zich de speciale kwaliteiten van zijn oude vriend :"...Blue had die heel speciale sound, heel warm en persoonlijk met een bepaalde schittering die hem onderscheidde van al zijn tijdgenoten....zijn 'time' en ritmische veerkracht maakten zijn spel tot iets heel bijzonders. In al die jaren dat ik naast Blue stond en al die warm-ups die we samen deden – ik speelde de baslijnen en hij improviseerde en andersom- heb ik z'n spel zo goed kunnen bestuderen dat ik mijn eigen spel bijna verwaarloosde.."

De avond begint te vallen en Shew moet nog door naar Duitsland maar we zouden nog uren door kunnen gaan over al die zaken en musici die Shew's loopbaan in hoge mate bepaalden. Nog een advies voordat we uit elkaar gaan :'.Let the trumpet be your friend, spend some time with him , hang out with him...'

Thank you Bobby Shew for sharing your time and thoughts with us. Come back soon!